

## Selvstændige halter langt bagefter med pensionsopsparing – uanset indkomst

At spare op til egen pension er mildest talt ikke udbredt blandt selvstændige. Deres opsparing halter voldsomt bagud i forhold til andre, uanset om de har høje eller lave indkomster.

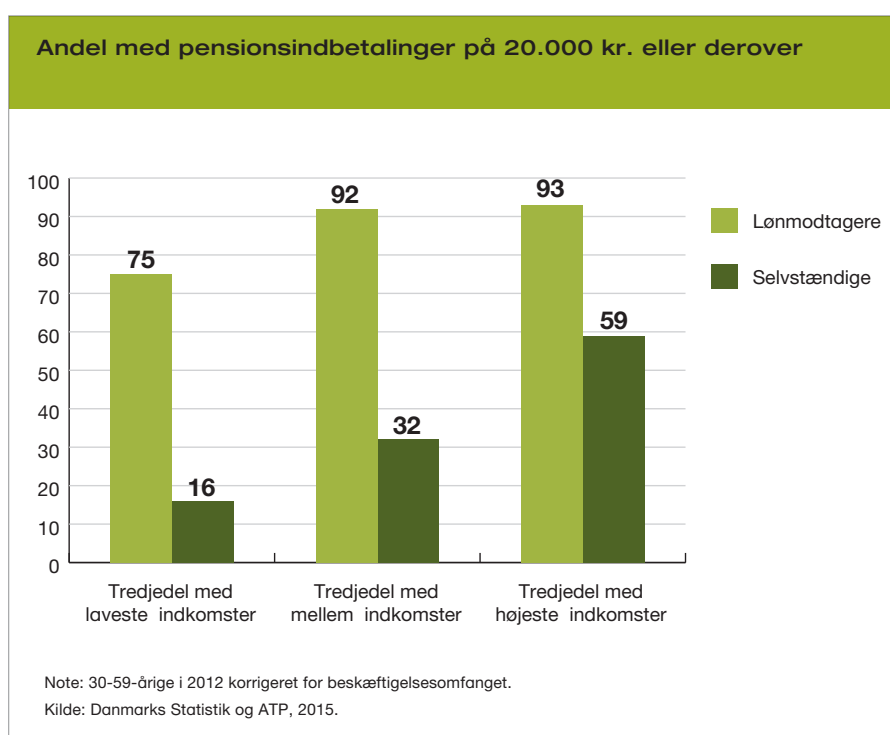
Det viser en analyse fra ATP, hvor pensionsopsparingen blandt selvstændige og lønmodtagere sammenlignes.

I analysen tages der udgangspunkt i, om man – i 2012 – sparede mere eller mindre end 20.000 kr. op til pension. Beregninger viser nemlig, at netop det beløb er det mindste, der skal lægges fra til pension, for ikke at være berettiget til fuld folkepension og eventuelle tillæg.

Mens ni ud af ti lønmodtagere sparer denne mindsteopsparing op i løbet af et år, så gør det samme sig kun gældende for tre ud af ti selvstændige.

Forklaringen er ikke, at de selvstændige tjener mindre, og dermed har færre penge at lægge til side. Den markant mindre opsparing blandt selvstændige gælder nemlig, som det fremgår af figuren for alle indkomstniveauer.

I figuren er befolkningen fordelt i tre grupper – tredjedelen med de laveste, de mellemste og de højeste indkomster. Man hører til i den laveste gruppe,



Af figuren fremgår, hvor stor en andel, der sparede mindst 20.000 kr. op til pension i løbet af 2012. Det fremgår, at selvstændige i betydeligt mindre omfang end lønmodtagere – uagtet indkomst – lægger penge til siden til deres alderdom.

hvis indkomsten er under 290.000 kr. om året, mens man skal runde de 400.000 kr. for at komme i højeste kategori.

Det er næppe overraskende, at selvstændige med lave indkomster undlader opsparing. Blandt disse er det kun

16 pct., der rammer mindsteopsparingen eller derover. Hvad der måske overrasker mere er, at kun få selvstændige med mellem eller høje indkomster sparer op til pensionen. For mellemindkomstgruppen gælder det, at 32 pct. runder mindsteopsparingen, mens det samme ►

gælder for 59 pct. blandt dem med de højeste indkomster.

At 59 pct. af dem med de største indkomster sparer nok op betyder modsat, at 41 pct. ikke gør det til trods for, at den typiske indtægt blandt disse ligger på den rigtige side af en halv million kroner.

Til sammenligning er de tilsvarende andele blandt lønmodtagere nogle helt andre: 75 pct. af dem med laveste løn run- der mindsteopsparingen, mens det samme gør sig gældende for henholdsvis 92 og 93 pct. i de højere indkomstgrupper.

### Alternativ opsparing

Ifølge Søren Leth-Petersen, professor i økonomi ved Københavns Universitet, understreger analysen et faktum, der er velkendt i forhold til selvstændige. Nemlig, at de – i det omfang de overhovedet sparer op – lægger penge til side på en markant anderledes måde i forhold til lønmodtagere.

”De har meget mere varierende indkomster i forhold til andre. Derfor har de også behov for likvid kapital til at udjævne de udsving, der er. Så at de i mindre grad lægger pengene i en pensionsopsparing betyder ikke nødvendigvis, at de sparer mindre op. Vi ved det simpelt- hen ikke,” siger han.

Han har dog, sammen med kolleger,

forsket i, hvad det har betydet for lønmodtagere, at de fik tvungen pensionsopsparing. Svaret er, at de sparer mere op, end de ellers ville have gjort.

Så at de selvstændiges samlede opsparing er mindre, er bestemt muligt. Ligesom det er muligt, at nogle af dem – den dag de når pensionistalderen – vil være berettiget til fuld folkepension og eventuelle tillæg. Fordi deres opsparing er mere usynlig, da den er foretaget på andre måder end via formelle pensionsordninger.

### Håndværksrådet:

#### Gør det mere attraktivt

Også i Håndværksrådet ser adm. direktør Ane Buch en udfordring i de selvstændiges anderledes opsparingsmønster:

”Selv om flere virksomhedsejere er opmærksomme på at starte pensionsindbetalinger tidligere, viser Håndværksrådets analyser, at alt for mange selvstændige enten slet ikke indbetaler på en pensionsordning eller indbetaler alt for lidt.

Det bør derfor gøres mere attraktivt for selvstændige at spare op til deres pension. Selvstændiges indkomster svinger for eksempel ofte meget, og derfor bør de ikke straffes skattemæssigt, hvis der er store variationer i indbetalingerne over tid,” siger Ane Buch.

### Tilfældighed i selvstændiges pensionsopsparing

ATP's analyse viser i øvrigt, at det ikke er den samme systematik i de selvstændiges opsparing, som der er for lønmodtagerne, når man betragter opsparingen på tværs af brancher. Hvor der blandt lønmodtagerne er et klart mønster, som viser, at de der sparer meget op typisk befinder sig inden for bestemte brancher, mens de der sparer lidt op befinder sig inden for andre brancher, så er mønsteret meget uklart blandt de selvstændige.

”Der er en markant forskel på selvstændige og lønmodtagere. Der er en meget større grad af tilfældighed i de selvstændiges opsparingsmønster. Lønmodtagere med indkomster over 290.000 kr. indbetaler stort set alle sammen over 20.000 kr. til pension, og de lønmodtagere, der ikke gør, findes især i bestemte brancher. Det mønster ser vi ikke hos de selvstændige. Blandt de selvstændige, der tjente over 290.000 kr., er det kun halvdelen, der indbetalte over 20.000 kr. Disse selvstændige kan derfor forvente at få det fulde folkepensionstillæg, ældrecheck og andre sociale ydelser, der er målrettet de økonomisk dårligst stillede pensionister, selvom de selvstændige har haft ganske pæne indkomster,” siger senioranalytiker i ATP Michael Jørgensen.